בסוד שיח

שלושה ציטוטים

1. ב"בבא", כתב עת תורני, גיליון תשרי, מתפרסם מאמרו של הרב הראשי לר"ג, הג"ר יעקב אריאל שליט"א, תחת הכר תרתי: "על האקדמיזציה בחינוך". הנה ריכוז מסקנותיו:

"מי ראוי לעסוק בראש מוסד חינוכי, איש אקדמיה דווקא, או בן/בת תורה ושלא נוכן שלא בהלכה. אין כאן שום הכלה ' פסול באיש האקדמיה בתור שכזה. ישנם אקדמאים לא מעט שים שיראתם קדמה, לחכמתם, שעריכים קודמים למעירי תם, שאישיותם היא חינוכית והם יכולים להוות דוגמא חינוכית לתלמידיהם. אולם תכונת חינוכית אלו אינן נזכר רת תורה הלימוד האקדמי, שהוא נישראלי ואריש לכל ערך חי נוכי.

אין ללימודים האקדמיים כשלעצמם שום עדיפות על פני בית המדרש בריכשת תכונת חינוכית עריכית, שהן הן העי קי בחינוך, ולא העברת ידע וכלי למידה. אדרבה, זו היא מע לתו של בית המדרש שהוא דומש מתלמידיו גם נורמות חינוכיות. פסילה מראש של מחנכים מבית המדרש רק משום שכו הם רכשו את החינוכם השכלתם ועליהם להצטייר כמובן

הרופאה סירבה לטפל

משום שהיא חשבה שלא הובא לידיעת העתונות. לא כאן ולא בזה"ל.

הנה הא באירוה: משלות צעירים מנפגעי הפיגוע בדר' ליפינריום החזקה להתארח בפריז כאורחי הקהילה היהד דית שם. אל המשלות צחף רופא, ד"ר מרום פרשנסקי (ארכיולוג), במהלך הביקור בפריז חשה אחת הנפגעות שלא בסדר ופנתה לד"ר פרשנסקי המליץ להביאה לבית חולים קרוב לבריסל. בחדר המיון של בית חולים Hotel Dieu שליד כב סיין נשדפה קבלה את פני הנפגעה ומלווייה רופאה צרפ תית מוסלמית. משפחה על זהות השונים הדו"חה כי אינה מוכנה לשפל בעברה. במקום לחולל שערוריה במקום, גל קחה הנפגעה לבית חולים פרטי.

הארו לעצמכם התנהגות כזאת של רופא ישראלי, הרי רישיונו היה נשלל לאלתר הפי יותר מכך.

במקרה האמור אפילו תלונה לא הוגשה. למה? מדוע?

תכנון לידה בחופשות

"אני סטודנטית שנה ב' במכללה רתית במרכז הארץ. השבוע נפתחה שנת הלימודים באופן רשמי במכללה. מצאר תי לנכון להביא לידיעת הציבור, דברים שאנשי ראש המכ ללה בפתיחה התגיבה.

אחדי דברי ברכה קצרים הוא דיבר על נושא הזכויות הד חובות של התלמידה במכון. הוא הזכיר שלכל אחת יש אפ שרות להעדר 20% בכל קרס (זה שלוש פעמים). לפעמים הנשואות הוא אמר שי: "תראבנה להתכנן את הלידה שלהן בחופשות", כדי שלא תגיעה למצב שבו את 20% משעות ההיעדרות כבר נוצל ולדברים שונים, או תיבר בעיה.

דברים אלו גרמו לתמיהה רבה בקרב הסטודנטיות הנ שואות והמשפחות לכך, שדבר לא יתכן שמכללה רתית יהל"ש-שליח"ן לסטודנטיות וכי זהם תכנון המשפ זה הנכי.

בתודה מה יהא עליהן?"

התרנגול בסוכת מהרי"ל

לרבי יהודא לייב זנטקל, אב"ד האקילקוב האדיזואסט, בעל ליקוטי מה ריל, מתלמידי רבי אלימלך מליזנסק והרמ"ה מלובלין, היה בן ושמואל שמ ריל, מתלמידי רבי אלימלך מליזנסק והרמ"ה מלובלין, היה בן ושמואל שמ עלקא שמו. צדיק יסוד עולם, שעבר את השריית "בהתלהבות עצומה ובדאה כל הימים". הרימים בין כמא לעשות ובאו יחדי סגולה, חסידים נחלים, בהצות לי לה, אל ר' שמואל שמעלקע שישב או ספון בחדרו המקון אשר בבית המדרש.

הללו ביקשו את הדרכתו בדרכי עבודת השי"ת.

ויהי כאשר השתעשע שם ביניהם שעה אחדות בדבקות נשלאה, אמר אחד החסידים, שמוב היה אם היה קצת ש"ס (יין שרף) לשתות, "או היו יכולים לתקן בה אותו רבי נחץ שהיה יודע להם". הגיב על כך הרה"ק רבי שמואל שמל קע: "אמת שמוב היטה הדבר וגם השעה בדיכון לבך", אולם - שאל - מי יילך בשעת לילה כה מאוחרת, בתוך שלוליות מים וברץ, נשמים עדים ורחוקה כעת בשעת לילה מעט יי"ש?

ויהי כאשר השתעשע שם ביניהם שעה אחדות בדבקות נשלאה, אמר אחד החסידים, שמוב היה אם היה קצת יי"ש לדבר נחץ הדיבר לכבם. אם יכמיה לי שמחזים וחלאה אבאל שאתם צדיכים יי"ש לדבר נחץ הדיבר לכבם. אם יכמיה לי שמחזים וחלאה אבאל מן החקה העניות, ר"ל, אביא תיכף את זי"ש. ענה לו הקדוש: "מה אירכסת להשת"ת ולנו שיוושב איש אחד מן העניות תחרה לו עשירותו? לזאת אני מב סיוד נאמנה שתיושב בקרוב תחרה לך עשירות כל ימי חייך". עשה העני מה שקשה והביא את היי"ש בזריזות לרש"ש ולחסידים שהקיפוהו, והלך לו לדרכו בשמחה רבה ועצומה ביודעו כי איש עשיר ובנו.

ויהי למודית רגמם ה"ה ר' שמואל שמלקע על והבשמה שהבשית לעני, ויתן אל לבו איך עשני גחלים קדושים, הלא הם אביו מהרי"ל ה"מוזה" מלוי בלין ז"ע לא רצו בשום אופן להבשית לאיש הזה עשירות, ואיך נטל על עצמו הבר נורא שכזה. והלך הרש"ש קודר ושותה והיגון נראה על פניו. שמע אביו הקדוש, כי בנו ר' שמואל שמלקע הולך קודנית, ונבהל מאוד ושאל את יזה.

ה מרוע נפלו פניך. הוכיח הבן לספר לאביו את אשר קרהו עם העני, וביסה אביו לנחמו, כי לא עשה רבר נגר רצון הבורא יתברך. אלא שהרבים לא עשי שום רושם בלב בנו הקדוש להסיר הצער והיגון מלבו. מה גם שהעני לא רצה בשום אופן ואופן לחזור על הבטחתו שהבטיח לו ה"ה הרש"ש.

רשת מהרי"ל עצה בנפשו לשלוח על לבו דברים טובים ובי הרבי הקדוש ה"מוזה" מלובלין. אולי יזכה ה"מוזה" יעשה כאשר ציוה אביו חומים אשר יפעלו ויעשו רושם לשבב בלבו. והרש"ש עשה כאשר אביו הקפ"ח נסע ללובלין.

ויהי בזה"ס מוכח, ביום שבת קודש בסעודת שחרית, ישב הרה"ק מהרי"ל בסוכתו עם אנ"ש, חסידים, גחלים ומזכרים ימקם מושבו הרב ממש אצל הר בסוכתו עם אנ"ש, חסידים, גחלים ומזכרים ימקם מושבו הרב ממש אצל הר רבו. אבר מהרי"ל לעצמו: "אני יודע מה הוא רוצה הרב ממש בקשתו על הלולן ושרת לו. ויהי באמצע הסעודה, בא פתאום תרנגול והיכה בכנפיו על הלולן ושרת לו. ויהי באמצע הסעודה, בא פתאום תרנגול והיכה בכנפיו על הלולן ושרת לר רבו. אבר מהרי"ל לעצמו: "אין צריכים לספר לי, כי אני בעצמי יודע". והיושבים בסוכה כמקם שרוי נשמתם מחוץ התרנגול ומדברי רבם.

כאשר שמה קלה התרנגול בא פעם שניה והיכה עוד הפעם בכנפיו על הלולן בסר כה - חזר מהרי"ל ואמר: "אני יודע מה הוא רוצה ומה הוא מבסר לי. אני בעצמי יודע". ושר עדות ראשם של החסידים ספרו לו "ירבה לזה בשלום אבר". חמן קצר חלף התרנגול בא בשלישית והיכה בכנפיו על הלולן בכוח גדול ושבר את הנוכיות ושרי לתוך הסוכה: הרי הספסל, כיסוי מושבו של מהרי"ל. אבר הרבי לחסידיו: "שלו את המחזקני הזה וחרקוהו לחוץ, שהנו פניו לבוא לסוכתי, כי גם אנכי בעצמי יודע".

ואף שהחסידים ישבו במורא גדול ואבריהם נקשו רא לדא ממעשה התרנגול, אולם המר מרגם הקדוש היה גדול יותר, לזאת התאמצו כמה חסידים, אחוז בתרנגול וחרקוהו לחוץ.

ויהי בגמר הסעודה ציווה מהרי"ל לחסידיו שיקרימו לבוא לתפילת מנחה וכן עשו. והלכו מהשולחן בשמר גדול, שלא ידעו בעצמם מה היה הדבר הנורא הזה אשר חזו ציניהם ב"שלו חן". לאחר שהתפללו מנחה דרו אותם מהרי"ל לנסילה לסעודה שלישית, וכאשר ישבו בסוכה לסעודה, שלה הרה"ק אנשים בסל רגע והנע לראות בזרע אם כבר עומדים סוכבים בר קיץ. וגם זה היה לשלא בעיני החסידים שכבה מהרי"ל. כאשר בא חסיד אחד ואמר כי יש סוכבים בקיץ, ציווה הרבי קיכה לבדך בדרכו המהן. ולאחרים הזה להתפלל שחרית ועשה מיד "הבדלה". אחד הלובלה הלך למדר אשתו והרבנית הקדושה ואמר לה מיד עצמן, נשב כבר עבלה וניסע שיגינו לאלתר ללובלין ללוות את בנינו הקדוש, רבי שמואל שמלקע, לבית עולמו. שכן, בנינו הקדוש נפסר היום בסודים בשעת סעודת שחרית.

ונסעו ללובלין ובאו לשם לאחר חצות לילה ומיד הלך מהרי"ל לביתו של ה"מוזה" מלובלין ומצאו באמצע אמירת "תיקון חצות". שאל מהרי"ל את ה"מוזה": "אחובי, הלא אנוכי שלחתי לכם את בני הקדוש כדי שתעשה לו שובה"ן והשיב לו ה"מוזה": "אחובי, תרע שודבה פעולות עשיתי אבל היו ללא הועיל, מחמת כי לא היה באפשרותי, כי האיש העני נולד במזל אשר כל ימי חייו יהיה בחוקת הענות ונגוד עליו כך המשים. כאשר בנתם כך ותעקש האמר שכר של על עצמו שתעבוד עניותו ויהיה עשיר - הנה נחתו מוכרחה היתה להתקיים, כי צדיק נחתי הקב"ה מקיים, אלא שלא היה עוד באפשרותו בשל כך להיות בעולם הזה.

ונהיו העני אשר גם הוא בלובלין בתג הסוכות, כאשר ראה שהרה"ק הרש"ש נמתלק להאיש העני אשר גם הוא בלובלין בתג הסוכות, כאשר ראה שהרה"ק הרש"ש נמתלק לחיי העולם הבא, הבין כי במרבתו היה הדבר, והתחיל מאוד על שכך נתגלגלו הדברים. ירא היה מאוד לנפשו מן יחודע כל הפיסור הזה בקהילות החסידים ויקא ונרשה הבה על שלא מחל לרש"ש את המחחל. לזאת, ותיקי אוד ההבקלה נמלט מלובלין לביתו. בדרך עשה כמנהגו, והלך מקודם לאחד הכפרים שבדרך בין לובלין לזאקילקוב כדי לבקר את חדרו, כדי שיעבר קו לו מסובב. ראו אנשי הכפר אשר הבידו אתו מכבר ואמרו זה לזה, "הנה אתם רואים, האיש העני הלך בודאי לחדרו כדי לקבל מדם נדבה כמנהגו. אלא שהיום שפר מזלו, כי בעת הבדרים מתו פתאום, ר"ל, שני חדרו ובנים לא היו להם והוא יירש את כל רכושם". וכן היה, ונעשה עשיר נחלה.

ואמר המאחיר שלמה בבריאל רחנובלז: המעשה הזה שמעתי מידידי איש אמונים מאוד, אשר קיבל איש מפי איש, אנשים חסידים ומאמינים מאוד.

ועיין בספר הקדוש ליקוטי מהרי"ל בהקדמה ושם קצת פרטנו מהמעשה הזה.

ומתוך "התגלות צדיקים" ושיק הסיפורים הנדע, פרופ' נלילה נבאל.)

הדיבר בשנת תשנ"ו ושיק הסיפורים הנדע, פרופ' נלילה נבאל.)

מחברות ארמון"ים ומסיבים

כללים מתאימים ולהוות קשובים לכל אמצעי חינוכי ולימודי מתקדם) והעמדת אקרמאים במקומם, רק בזכות תוארם האקד מי, הוא הדיסתן הלילה של המסגרות החינוכיות של ביה"ס, של החברה ושל רוח התורה כולה.

בניסיון להעדיף את האקדמיה על פני בית המדרש יש רדי גרדות אחרי אופנות ישנות מהמאה ה19 למניין אומות העו לם, שבה והיימר המוקע לשתף את כל הבציות. העולם התקדם בינתיים. עברנו את המאה ה20 למניינם, על מלחמותיה הנר ראות, על השואה האיומה, על גילוי האטום, הטלוויזיה, המוח שב והשיבוט, ועל המחשבים שולטו בהשקפות העולם הקיצוניות. המדע והשתת, התפכח משיכרונו והתקנכם, וכבל חכם מכיר הוא כיום יותר ויותר את מקומו, מעמדו ומגבלותיו. תהיה זו טעות מראנית להכפיף את המערכת להנשרת מחנכים לאופנות מיושנות שאבד עליהן הכלח.

כלים מדעיים - כן. ידע מתקדם - בהחלט. אולם תוכן, מס רים, ערכים ואמונה לא ולאו הם-הם העיקר במלאכת החינוך".

2. באותו גיליון, בהתייחסות ל"דוח נטמן" (לפני לאחרו גבוה מהושבי ישראל והמדים יחם חויבי לרת ולמטרת), מצ"ע רב "בית מורשה", הרב יהודה ברנים, לאחד את מערכות החר נוך. הצעה לדיון, וזה תמציתה:

"נתוני המחקר (דו"ח נטמן) אמורים להשפיע בהחלט על מדיניות קליטת התלמידים במינוך הממ"ד. החינוך הממ"ד צריך לשמח את שעריו לכל החברה הישראלית, לוותר על דרישות מוכות להיות "דתי", ולחדוש רק התנהגות המכבדת את המסגרת ההדתית בתוך בית הספר. כדי להתמודד עם ההר חיגניות של האוכלוסיה, יפתח החינ"ך מסגרות שונות בתוך בית הספר ותלמידים לקבוצות השונות בבית הספר.

מדיניות הציבור הדתי להפצת תורה בציבור המסורתי היא מוחלטת ובלתי מובנלת. אין שום משימה חשובה יותר מאשר הפצת תורה בישראל. על הבסיס הזה מונח כל המיכוי לקיומ נו בארץ ישראל: המדיני, הכמותני, הכלכלי והחברתי".

3. כ"דרעים" (במאזן בב"ע), גיליון תשרי, שואלת אסתי, מר ריכה בבב"ע את "חברים מקשיבים":

"התביכות שלי נמצאות ברמה דתית נמוכה ביותר: הן לא נכנסות לתפילה (אם לא מסייעים אותן), והלכות מכבכסים, והכי גרוע זה שהן בגישה של "אנשי" כלפי כל רבר שמיובב להן דת (זה כולל אותי) מה אפשר לעשות?

התשובה המוצעת נראשי פרקים:

"המצב שהינך מתארת הינו מצב שרבים מהמדריכים והמ חנכים בדורנו נתקלים בו, ובהחלט צריך להשקיע בו מחשבה רבה. בשאלות כאלו חשוב מאוד לצייר את הנושא לפ מנת שנוכל להתייחס בצורה טובה יותר לשאלה.

נראה לנו שהרבר הראשון והחשוב הוא שיהיה לך קשר טוב איתן, ושתוך הקירבה בינינו תוכל גם להיות השפעה לכיוונים חיוביים. אין מקום בשלב הזה להתחיל להכין מערכים ופעולות על תורה ואמונה.

עם כל החשיבה הטובה והפתוחה שצריכה להיות, חשוב מאוד לשמוח על גבולות והדרכים המפקפים בינינו, כמו למשל: נושאים שלא מדברים עליהם, שעת דיבור נקיה ובאיזו צורה מגיעים למגוע טעלי יש מקום להחלים ולעמוד על כך שלמניע מגיעים בתאוות?)

בשלב השני אפשר, בהכמה, לנסות לדבר על הדברים הר מים ביותר שאליהם הן קשורות הדרישות שיינתן, כמו: אהבת כל אדם, כיבוד הורים וכו'. מתוך ההדרכה והקשר שהן יחושר כלפייך הן יקשיבו לך ותוכלי לקרב אותן. חשוב שתר עי' עוד, שהדברים האלו והדרים הרבה מכלולת מבדיך ודרישה שאין קפיצות בחיים ושרבר נבנה על נבי רבר. והכי חשוב הנר מהנו, אהבתם בשלב שקיים בחינוכיותיך, שבעזרה יתגלה, ובכל החתיך שלך לצמוח ולהתבגרת."

עורכת המוסף: נעמי גולן